

«Θα μας πληρώσει με ένα δηνάριο που είναι το εισιτήριο για τον άλλο κόσμο»

Ορθοδοξία / Αγιολογία / Βυζαντινή Μουσική / Θεία Λατρεία

Μιχάλης Κουτσός, Φιλολόγος - Συγγραφέας

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ἐπιδόθηκε στὴν ἀσκήση ἀπὸ νεαρή ηλικία καὶ διετέλεσε ηγούμενος τῆς μονῆς Σινά. Εἶναι γνωστός γιὰ τὸ θαυμάσιο σύγγραμμά του «Κλίμαξ». Συνέγραψε τριάντα λόγους περὶ ἀρετῆς, ὅπου ὁ κάθε λόγος περιλαμβάνει καὶ μία ἀρετὴ καὶ συμβολίζει καὶ ἓνα σκαλοπάτι ποὺ πρέπει νὰ τὸ ανεβούμε, γιὰ φτάσουμε στὴν ἠθικὴ τελείωση. «Ἡ υπακοή εἶναι τὸ πρῶτο σκαλοπάτι, ἡ μετάνοια τὸ δεύτερο, καὶ ἡ μνήμη τοῦ θανάτου τὸ τρίτο», υποστηρίζει, καὶ ἀκολουθοῦν καὶ τὰ ἄλλα.

Ὁ ἅγιος Ἰωάννης συνδυάζει τὴ δογματικὴ διδασκαλία μετὰ τὴν ησυχαστικὴ παράδοση καὶ ἔτσι καταφέρνει νὰ συμπεριλάβει σχεδὸν ὅλα τὰ βασικὰ δόγματα τῆς ὀρθόδοξης παράδοσης καὶ νὰ τὰ περάσει κωδικοποιημένα μέσα ἀπὸ τὸ ἔργο του.

Ὁ Χριστὸς μᾶς προσφέρει τὴν σωτηρία, ἀλλὰ ἡ ἀποδοχὴ τῆς στηρίζεται στὴ δική μας θέληση καὶ συγκατάβαση, ποὺ ἀποδεικνύεται μετὰ τὴν πράξη. Δὲν ἐπαρκεῖ νὰ

λέμε ότι αγαπούμε τον Χριστό. Χρειάζεται και να το δείχνουμε έμπρακτα. Και απόδειξη της έμπρακτης αγάπης μας προς τον Χριστό είναι ή τήρηση των εντολών Του, όπως ο ίδιος μας βεβαιώνει.

Η παράσταση του αγίου Ιωάννου της Κλίμακος και των Βατοπαιδινών μοναχών που τον ακολουθούν καθώς κινείται προγραμματή συμπληρώσεως από τους Γαλατσιάνους (1819) του τμήματος της παραστάσεως του 1312 που καταστράφηκε προ είσοδος προς το διαβατικό της Αντιφωνήτριας

Ακούστε ένα τροπάριο αφιερωμένο στον άγιο Ιωάννη της Κλίμακος από τον εσπερινό του Σαββάτου:

«Πάτερ Ιωάννη ένδοξε, ταίς τῶν δακρύων πηγαίς,

*τὴν ψυχὴν καθαιρόμενος, καὶ παννύχοις στάσεσι τὸν Θεὸν ἱλασκόμενος,
ἀνεπτερώθης πρὸς τὴν ἀγάπῃσιν τὴν τούτου, Μάκαρ, καὶ ὠραιότητα».*

Κοντάκιον Ἦχος δ' Ἐπεφάνης σήμερον

Ἐν τῷ ὕψει Κύριος τῆς ἐγκρατείας

ἀληθῆ σε ἔθετο ὥσπερ ἀστέρα ἀπλανῆ,

φωταγωγοῦντα τὰ πέρατα,

καθηγητὰ Ἰωάννη Πατῆρ ἡμῶν.

Στην κορυφή της εγκρατείας σε έβαλε ο Κύριος

σαν αστέρα απλανή, που φωτίζει τα πέρατα της οικουμένης

Καθηγητὰ Ιωάννη, πατέρα μας.

Σημεία για σχολιασμό

Στη μέση της περιόδου της νηστείας της Μ. Τεσσαρακοστής και μάλιστα στην ψηλότερη κορυφή η εκκλησία θέσπισε τον εορτασμό του αγίου Ιωάννη της Κλίμακος, για να τον προβάλλει ως αγωνιστή των αρετών μέσα στο στάδιο των αρετών της Μ. Τεσσαρακοστής. Ακολουθώντας τη διδασκαλία του Χριστού να είμαστε ο λύχνος που μπαίνει ψηλά και φωτίζει και άλλους ανθρώπους, ο άγιος Ιωάννης αναδείχθηκε από τον Κύριο σε αστέρι που φωτίζει συνεχώς τα πέρατα της οικουμένης και έγινε καθηγητής της οικουμένης.

Ὁ Οἶκος

Οἶκον Θεοῦ ὡς ἀληθῶς σαυτὸν εἰργάσω Πάτερ,

ταῖς θείαις ἀρεταῖς σου σαφῶς κατακοσμήσας,

Τον εαυτό σου, Πάτερ, τον έπλασες πράγματι σαν οίκο Θεού

αι τον στόλισες με τις θείες αρετές σου

ὥσπερ χρυσίον τηλαυγές, πίστιν ἐλπίδα καὶ ἀγάπην ἀληθῆ,

**θείους θεσμούς ἐκθέμενος, ἐγκρατεία ἀσκήσας ὡς ἄσαρκος,
φρόνησιν, ἀνδρείαν, σωφροσύνην κτησάμενος ταπείνωσιν,
δι' ἧς ἀνυψώθης·**

Σαν το χρυσάφι που αστράφτει παρουσίασες ὡς θείους θεσμούς την πίστη, την ελπίδα και την αγάπη, ασκήθηκες στην εγκράτεια σαν μην είχες σώμα και απέκτησες φρόνηση, ανδρεία, σωφροσύνη και ταπείνωση, με την οποία ἔφτασες στα ύψη.

διὸ καὶ ἐφωτίσθης εὐχαῖς ἀεννάοις, καὶ τοῦ οὐρανοῦ κατέλαβες τὰς σκηνώσεις, καθηγητὰ Ἰωάννη Πατὴρ ἡμῶν.

Γι αυτόν τον λόγο φωτίστηκες με ἀέναιες προσευχές

και κατέκτησες ουράνιες κατασκηνώσεις, καθηγητὰ Ἰωάννη, Πατέρα μας.

Σημεία για σχολιασμό

Το σώμα του Χριστιανού είναι ναός του Θεού και ο ἅγιος Ἰωάννης ἔκανε τον εαυτό του οἶκο Θεού, τον οποίο ὁμως τον στόλισε ὄχι με λαμπερό χρυσάφι ἀλλὰ με τις αρετές της πίστες, της ελπίδας και της αγάπης, οι οποίες εἶναι οι πιο σημαντικές χριστιανικές αρετές, ἀλλὰ ἐπιπλέον και με τις αρχαιοελληνικές αρετές, την φρόνηση, την ανδρεία και την σωφροσύνη. Με αυτούς τους αγώνες ο ἅγιος Ἰωάννης, που εἶναι ο καθηγητὴς και ο Πατέρας μας, κατόρθωσε να γίνει μόνιμος κάτοικος του ουρανού.

Δόξα... Ἦχος α' Ἰδιόμελον

Δεῦτε ἐργασώμεθα ἐν τῷ μυστικῷ ἀμπελῶνι καρπούς μετανοίας,

Εμπρός ας εργαστούμε στον μυστικό ἀμπελώνα

για να ἀποκτήσουμε καρπούς μετανοίας

ἐν τούτῳ ποιούμενοι οὐκ ἐν βρώμασι καὶ πόμασι κοπιῶντες,

ἀλλ' ἐν προσευχαῖς καὶ νηστεῖαις τὰς ἀρετὰς κατορθοῦντες,

και σε αυτόν εργαζόμενοι ὄχι για φαγητά και ποτά κοπιάζοντας

αλλά με προσευχές και νηστείες πετυχαίνοντας τις αρετές.

τούτοις άρεσκόμενος ό Κύριος του̃ έργου δηνάριον παρέχει

δι ο̃ ψυχάς λυτροῦται, χρέους άμαρτίας, ό μόνος πολυέλεος.

Με αυτά άρέσκεται ο Κύριος και μας αποζημιώνει για την εργασία μας

με ένα «δηνάρο», το οποίο παίρνει για να μας ελευθερώσει

από το χρέος της άμαρτίας μας, αυτός που είναι ο μόνος πολυέλεος.

Σημεία για σχολιασμό

Βρισκόμαστε σε περίοδο νηστείας και καλούμαστε να εργαστούμε στον αμπελώνα του Κυρίου σαν τίμιοι εργάτες χωρίς να κοπιάζουμε για το τι θα φάμε και το τι θα πιούμε αλλά για το πως θα αποκτήσουμε τις αρετές με νηστείες και προσευχές. Έτσι ο Κύριος του αμπελώνα θα μας πληρώσει με ένα δηνάριο, δηλαδή με τα καλά μας έργα, που είναι το εισιτήριο για τον άλλο κόσμο, όπως ήταν και το δηνάριο που δίνανε οι αρχαίοι στον Πλούτωνα, για να τους μεταφέρει στον Κάτω κόσμο και εκεί να δικαστούν. Το δηνάριο, τα καλά μας έργα, που γίνονται και αυτά με την βοήθεια του Θεού, δεν αρκούν να ξεπληρώσουμε τα ουράνια αγαθά που μας ετοίμασε ο Θεός από καταβολής κόσμου, αλλά είναι μια ένδειξη της οφειλόμενης προς τον Κύριο αγάπης και μια ένδειξη ευγνωμοσύνης και αναγνώρισης του χρέους, δηλαδή αυτών που έκανε ο Χριστός για εμάς.

(ψαλμωδία του Χαρίλαου Ταλιαδώρου, άρχοντος πρωτοψάλτου του Ι.Ν. της του Θεού Σοφίας Θεσσαλονίκης)

%asdfghooyttr%

<https://bit.ly/3j1ZH6R>